

ODDĚLENÍ
PÉČE O PŘÍRODU A KRAJINU
Jiráskova 1665
530 02 Pardubice
tel.: 951 424 884
e-mail: pardubice@nature.cz
www.nature.cz
IDDS: kpddyvy

ŠINDLAR s.r.o.
Na Brně 372/2a
500 06 Hradec Králové

NAŠE ČÍSLO JEDNACÍ: 06024/VC/21

VYŘIZUJE: Hausvaterová

DATUM: 29.12.2021

VĚC: Předběžné konzultační stanovisko ke Studii proveditelnosti revitalizace devíti říčních ramen Labe a Orlice na území Statutárního města Hradec Králové

AOPK ČR, Regionální pracoviště Východní Čechy (dále jen „Agentura“), obdržela dne 2.12.2021 Vaši žádost o předběžné konzultační stanovisko ke Studii proveditelnosti revitalizace devíti říčních ramen Labe a Orlice na území Statutárního města Hradec Králové (dále jen „studie“), kterou zpracováváte pro investora Povodí Labe, státní podnik (dále jen „Povodí Labe“).

V žádosti je odkaz na následující dílčí části studie, dostupné na úložišti Povodí Labe:

- 1) R03 Jesípek, tok Labe, k.ú.Třebeš
- 2) R04 Machkova Labice, Labe, k.ú.Březhrad, Pražské Předměstí
- 3) R05 Staré Labe, Labe, k.ú.Březhrad, Pražské Předměstí
- 4) R06 Předměřice, Labe, k.ú.Předměřice nad Labem
- 5) R07 Holštejn, Orlice, k.ú.Slezské Předměstí
- 6) R08 Jezuitské rameno, Orlice, k.ú.Malšovice u H.Králové
- 7) R09 Stará Orlice, Orlice, k.ú.Malšovice u H.Králové
- 8) R10 Sýkorky, Orlice, k.ú.Malšovice u H.Králové
- 9) R11 Bejkovna, Orlice, k.ú.Malšovice u H.Králové

Ke všem výše uvedeným ramenům byly v r.2020 Povodím Labe zpracovány investiční záměry (zpracovatel RNDr. Michal Vávra), dále byly Povodím Labe poskytnuty průzkumy (zoologické, botanické), prováděné v širším zájmovém území evropsky významné lokality Orlice a Labe v uplynulých letech různými subjekty.

Studie proveditelnosti navrhuje odtěžení sedimentů z ramen (většinou silně zazemněných a značně eutrofizovaných), úpravy litorálních pásem a břehů, mimo jiné prosvětlení břehů, vyprofilování litorálů, obnažení substrátu, vždy s ohledem na konkrétní podmínky a zachovalost či degradaci ekosystémů a společenstev zde se nacházejících. Cílem navržených zásahů je posunout lokality ramen v rámci sukcesního vývoje do mezotrofního stadia, čímž dojde ke zpomalení jejich stárnutí a obnovení ekologických funkcí pro širší spektrum organismů. Následně se předpokládá zvýšení diversity biotopů a druhů, posílení ekologické stability území.

Ke každému rameni je zpracována textová analytická část (přírodní poměry, hydrogeologie, vodní poměry, analýza ÚPD a ZÚR, analýza zájmů dle zák.č.114.1992 Sb, o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, PDP HSL, OsVPR). Součástí analytické části je rovněž analýza a vyhodnocení sedimentů odebraných z ramen (zajištěné Povodím Labe) z hlediska možnosti určení jejich uložení v souladu s platnou legislativou. Povodí Labe dále provedlo vyčíslení objemu a mocnosti sedimentu a stanovilo plochu vodních hladin jednotlivých ramen. Dále byla provedena analýza majetkoprávních vztahů dotčených pozemků (k srpnu r.2021), a to jak samotných ramen, tak s ohledem na možný přístup ke stavbě, umístění zařízení stavenišť, umístění meziskládek odtěžovaného sedimentu, trvalého nebo dočasného záboru pozemků.

V rámci návrhu bylo u všech zájmových lokalit specifikováno celkem 6 typů opatření, která budou na ramenech prováděna. Jedná se o následující opatření:

- A) odtěžení sedimentu
- B) obnažení substrátu na březích
- C) mrtvé dřevo
- D) prořezávka větví
- E) odstranění dřevin
- F) boční tůň

Rozsah a lokalizace těchto opatření je specifikován jak v textu průvodních zpráv tak v listech opatření v rámci grafických příloh B.2 pro každé z ramen. Je však zdůrazněno, že konkrétní návrhy musí být v dalších stupních PD podloženy aktuálními průzkumy, které zmapují stav ramene z pohledu dendrologického (druhy invazní, nemocné, neperspektivní), tak biologického (hodnotné z hlediska hnízdění).

Dále jsou nastíněny:

- technologie odtěžení sedimentu (použití sacího bagru, klasická těžba sedimentů) - pro každé rameno je navržena vhodná, podmíněně vhodná či nevhodná technologie v závislosti na konkrétních podmínkách lokality,
- přístupy ke stavbě z hlediska možnosti transportu sedimentu, provádění prací na březích (úpravy břehů, prořezávky, kácení dřevin), varianty přístupu, umístění tůní, lokalizace dočasných deponií,
- odhady nákladů, a to jak dle Nákladů obvyklých opatření MŽP, tak odborným odhadem dle agregovaných položek jednotlivých stavebních objektů pomocí sazebníku Unika.

Součástí studie jsou rovněž mapové přílohy k jednotlivým lokalitám, konkrétně situace širších vztahů (B.1), listy opatření (B.2) s vyznačením rozsahu a lokalizace opatření A) až F), záborový elaborát (B.3) s vyznačením dotčených parcel a barevným vylíčením pozemků s právem hospodaření pro Povodí Labe a dalších vlastníků, situační výkres NDOP (B.4) s vyznačením výskytu chráněných a invazních druhů dle NDOP, schematický podélný profil a příčné profily (B.5), varianty přístupu (B.6). Záborový elaborát je ke každé akci rovněž zpracován tabulkově s výčtem dotčených parcel, způsobu využití záboru a LV. V závěrečných částech je vyhodnocena realizovatelnost akcí.

Návrhy pro jednotlivá ramena a vyhodnocení proveditelnosti jsou následující:

R03 Jesípek, tok Labe, k.ú.Třebeš

Levostranné slepé rameno Jesípek vzniklo při regulaci Labe ve 20.letech minulého století a je pozůstatkem bývalého Labského meandru v místní části Třebeš. Je trvale napojeno na Labe ve spodní části úzkým hrdlem, jeho hladina kopíruje hladinu Labe. Opatření A (odstranění sedimentu) je navrženo na celé ploše ramene, opatření B, C, D, E (obnažení substrátu na březích, mrtvé dřevo, prořezávka větví, odstranění dřevin) mají být provedena po celé břehové hraně ramene v optimální kombinaci. V JZ části ramene je vymezeno bezzásahové území. Velký důraz je kladen na nově vytvořené břehové partie, „položené“ dle možností do pozvolných sklonů, záměrem je vytvořit malé sklony s pokračováním i pod vodní hladinou, s malými hloubkami, hrubějším povrchem bez finálních urovnávek a částmi břehů bez výsadeb. Kácení a prořezávky jsou cíleny na prosvětlení 1/3 břehů, část pokácených stromů bude využita jako solitérní či skupinové prvky mrtvého dřeva na lokalitě. Umístění tůní (opatření F) se dle textové části předpokládá v území při západním břehu ramene. Dále se na všech pozemcích Povodí Labe plánuje odstranění invazních rostlin, keřů a stromů. Vzhledem k trvalému napojení ramene na tok Labe se jeví jako vhodná varianta odtěžení sedimentů pomocí sacího bagru. Nastíněny jsou 4 varianty přístupu na lokalitu, při využití sacího bagru je navržena možnost společného zařízení staveniště a mezideponie pro všechna odbahňovaná ramena v tomto území (kromě Jesípku i Machkova Labice a Staré Labe) na pozemku ve vlastnictví Statutárního města H.Králové. Výsledná varianta bude upřesněna v následujících stupních projektové přípravy.

Odhad nákladů:

- dle NOO MŽP: 27 744 000 Kč (32 640 m² plochy vodní hladiny ramene x 850 Kč/m²),
- dle odborného odhadu na základě agregovaných položek: 86 424 800 Kč (23 500 m³ sedimentu, 1,83 km břehové hrany, uložení na řízenou skládku).

Jako hlavní rizikové aspekty realizace akce byly vyhodnoceny komplikované vlastnické vztahy pro přístup k lokalitě a dále vysoká nákladovost s ohledem na nutnost uložení sedimentu na řízenou skládku (nemožnost uložení na zemědělskou půdu či na povrch terénu s ohledem na provedené rozborů).

R04 Machkova Labice, Labe, k.ú.Březhrad, Pražské Předměstí

Jedná se o pravostranné rameno napojené spodní částí na tok Labe. Opatření A (odtěžení sedimentu) bude provedeno na celé ploše ramene, opatření B, C, D, E (obnažení substrátu na březích, mrtvé dřevo, prořezávka větví, odstranění dřevin) budou provedena po celé břehové hraně ramene v optimální kombinaci. I zde je velký důraz kladen na nově vytvořené břehové partie, „položené“ do pozvolných sklonů, záměrem je vytvořit malé sklony s pokračováním i pod vodní hladinou, malé hloubky, hrubější povrch bez finálních urovnávek a částmi břehů bez výsadeb. Kácení a prořezávky jsou cíleny na prosvětlení 1/3 břehů, část pokácených stromů bude využita jako solitérní či skupinové prvky mrtvého dřeva na lokalitě. Umístění boční tůň se předpokládá při západním břehu ramene, kde se v současnosti nachází porosty ostřic, rákosu a dalších mokřadních rostlin. Dále se na všech pozemcích Povodí Labe plánuje odstranění invazních rostlin, keřů a stromů. Díky trvalému napojení na tok Labe je navrženo odtěžení sedimentů pomocí plovoucího sacího bagru. Nastíněny jsou 4 varianty přístupu na lokalitu, výsledná varianta bude upřesněna v následujících stupních projektové přípravy.

Odhad nákladů:

- dle NOO MŽP: 6 757 500 Kč (7 957 m² plochy vodní hladiny ramene x 850 Kč/m²),
- dle odborného odhadu na základě agregovaných položek: 23 388 400 Kč (8 200 m³ sedimentu, 0,76 km břehové hrany, uložení na řízenou skládku).

Jako hlavní rizikové aspekty realizace akce byly i u Machkovy Labice vyhodnoceny komplikované vlastnické vztahy pro přístup k lokalitě a dále vysoká nákladovost s ohledem na nutnost uložení sedimentu na řízenou skládku (nemožnost uložení na zem. půdu či na povrch terénu s ohledem na provedené rozborů).

R05 Staré Labe, Labe, k.ú. Třebeš

Levostranné slepé rameno Labe, zvané Třebešská Labice vzniklo při regulaci Labe ve 20. letech minulého století. Shodně s předcházejícími rameny, i u Starého Labe je navrženo opatření A (odstranění sedimentu) na celé ploše ramene a opatření B, C, D, E (obnažení substrátu na březích, mrtvé dřevo, prořezávka větví, odstranění dřevin) po celé břehové hraně ramene v optimální kombinaci. Shodně s ostatními rameny je velký důraz kladen na nově vytvořené břehové partie, „položené“ do pozvolných sklonů, záměrem je vytvořit malé sklony s pokračováním i pod vodní hladinou, malé hloubky, hrubější povrch bez finálních urovnávek a částmi břehů bez výsadeb. Kácení a prořezávky jsou cíleny na prosvětlení 1/3 břehů, část pokácených stromů bude využita jako solitérní či skupinové prvky mrtvého dřeva na lokalitě. Umístění boční tůň (opatření F) se předpokládá při západním břehu ramene, kde se v současnosti nachází porosty ostřic, rákosu a dalších mokřadních rostlin. Dále se na všech pozemcích Povodí Labe plánuje odstranění invazních rostlin, keřů a stromů. Rameno je trvale napojeno na tok Labe v jeho spodní části, proto je zde jako vhodnější uvedena varianta odtěžení sedimentů pomocí plovoucího sacího bagru. Jako podmíněčně vhodná je uvedena varianta dočasného zahrazení spodní části, odčerpání vody a následná klasická těžba či pohyb nakladače po břehu ramene. Nastíněno je 5 variant přístupu na lokalitu, výsledná varianta bude upřesněna v následujících stupních projektové přípravy.

Odhad nákladů:

- dle NOO MŽP: 67 150 000 Kč (79 000 m² plochy vodní hladiny ramene x 850 Kč/m²),
- dle odborného odhadu na základě agregovaných položek: 127 209 600 Kč (44 600 m³ sedimentu, 4,16 km břehové hrany, předpoklad uložení na řízenou skládku).

Jako hlavní rizikové faktory realizace akce byly i u této lokality vyhodnoceny komplikované vlastnické vztahy pro přístup k lokalitě a dále vysoká nákladovost s ohledem na nutnost uložení sedimentu na řízenou skládku (nemožnost uložení na zem. půdu či na povrch terénu s ohledem na provedené rozborů).

R06 Labe, Labe, k.ú.Předměřice nad Labem

Rameno je oboustranně napojeno na tok Labe. Je navrženo opatření A (odtěžení sedimentu) na celé ploše ramene, ve střední či nátokové části se uvažuje s vytvořením obnaženého ostrůvku stržením bylinné vegetace. Opatření B, C, D, E (obnažení substrátu na březích, mrtvé dřevo, prořezávka větví, odstranění dřevin) jsou navržena po celé břehové hraně ramene v optimální kombinaci. I zde je velký důraz kladen na nově vytvořené břehové partie, „položené“ do pozvolných sklonů, záměrem je vytvořit malé sklony s pokračováním i pod vodní hladinou, malé hloubky, hrubější povrch bez finálních urovňavek a částmi břehů bez výsadeb. Kácení a prořezávky jsou cíleny na prosvětlení 1/3 břehů, část pokácených stromů bude využita jako solitérní či skupinové prvky mrtvého dřeva na lokalitě. S ohledem na oboustranné napojení ramene na Labe je jako vhodná uvedena varianta odtěžení sedimentů pomocí plovoucího sacího bagru s odvodněním sedimentu buď v odvodňovací laguně na přilehlých pozemcích, nebo použití ostředivky či použití odvodňovacích vaků, které mohou být trvale ponechány na místě, nebo sediment odvezen na místo trvalého uložení. Klasická těžba (použití dozeru, vypuštění ramene, nebo použití nakladače pohybujícího se na břehu) je vyhodnocena jako nevhodná. Navrženy jsou 4 varianty přístupu na lokalitu, výsledná varianta bude upřesněna v následujících stupních projektové přípravy.

Odhad nákladů:

- dle NOO MŽP: 6 460 000 Kč (7 600 m² plochy vodní hladiny ramene x 850 Kč/m²),
- dle odborného odhadu pomocí agregovaných položek: 43 755 600 Kč (15 500 m³ sedimentu, 0,635 km břehové hrany, předpoklad uložení na řízenou skládku).

Shodně s ostatními rameny jako hlavní rizikové aspekty realizace akce byly i u této lokality vyhodnoceny komplikované vlastnické vztahy pro přístup k lokalitě a dále vysoká nákladovost s ohledem na nutnost uložení sedimentu na řízenou skládku (nemožnost uložení na zem. půdu či na povrch terénu s ohledem na provedené rozborů).

R07 Holštejn, Orlice, k.ú. Slezské Předměstí

Pravostranné rameno Orlice Holštejn bylo odstaveno od toku při regulaci Orlice ve 20. letech minulého století, od té doby není s řekou trvale spojeno. Jeho vodní plochu dělí od Orlice úzký břeh. Je navrženo opatření A (odtěžení sedimentu) na celé ploše ramene, opatření B, C, D, E (obnažení substrátu na březích, mrtvé dřevo, prořezávka větví, odstranění dřevin) po celé břehové hraně ramene v optimální kombinaci. Velký důraz je kladen na nově vytvořené břehové partie, „položené“ do pozvolných sklonů, záměrem je vytvořit malé sklony s pokračováním i pod vodní hladinou, malé hloubky, hrubější povrch bez finálních urovňavek a částmi břehů bez výsadeb. Kácení a prořezávky jsou cíleny na prosvětlení 1/3 břehů, část pokácených stromů bude využita jako solitérní či skupinové prvky mrtvého dřeva na lokalitě. Umístění tůň (opatření F) se předpokládá při západním břehu ramene, kde se v současnosti nachází porosty ostřic, rákosu a dalších mokřadních rostlin. Dále se na všech pozemcích Povodí Labe (i ve větší vzdálenosti od toku) plánuje odstranění invazních rostlin, keřů a stromů. Rameno sice není trvale napojeno na tok Orlice, přesto je i zde jako vhodnější uvedena varianta odtěžení sedimentů pomocí plovoucího sacího bagru. Jako nevhodná je uvedena varianta klasické těžby sedimentů při použití dozeru a odvozové mechanizace. Nastíněny jsou 2 varianty přístupu na lokalitu, výsledná varianta bude upřesněna v následujících stupních projektové přípravy. Ve výkresu B.6 je zmíněna varianta využití pozemku ve vlastnictví Statutárního města H. Králové východně od rybárny pro společné zařízení staveniště a mezideponie (společně s ostatními projekty na odbahnění ramen na Orlici v tomto území) při použití sacího bagru.

Odhad nákladů:

- dle NOO MŽP: 7 650 000 Kč (9 000 m² plochy vodní hladiny ramene x 850 Kč/m²),
- dle odborného odhadu na základě agregovaných položek: 15 892 000 Kč (5 500 m³ sedimentu, 0,88 km břehové hrany, předpoklad uložení na řízenou skládku).

Jako hlavní rizikové aspekty realizace akce byly i u této lokality vyhodnoceny komplikované vlastnické vztahy (v území je velké množství vlastníků, ani samotná vodní plocha není v příslušnosti hospodaření pro Povodí Labe) a dále vysoká nákladovost s ohledem na uváděnou nutnost uložení sedimentu na řízenou skládku.

R08 Jezuitské rameno, Orlice, k.ú. Malšovice u H. Králové

Jedná se o levostranné mrtvé rameno Orlice, tento charakter mělo již před regulací ve 20. letech 20. století. Je významné skutečností, že ještě v r. 1987 bylo místem výskytu kriticky ohroženého druhu rdestu dlouholistého (*Potamogeton praelongus*). Rovněž zde je díky vysokému stupni zazemnění jako stěžejní opatření navrženo opatření A (odtěžení sedimentu) na celé ploše ramene, opatření B, C, D, E (obnažení substrátu na březích, mrtvé dřevo, prořezávka větví, odstranění dřevin) po celé břehové hraně ramene v optimální kombinaci. Velký důraz je kladen na nově vytvořené břehové partie, „položené“ do pozvolných sklonů, záměrem je vytvořit malé sklony s pokračováním i pod vodní hladinou, malé hloubky, hrubější povrch bez finálních urovnávek a částmi břehů bez výsadeb. Kácení a prořezávky jsou cíleny na prosvětlení 1/3 břehů, část pokácených stromů bude využita jako solitérní či skupinové prvky mrtvého dřeva na lokalitě. Cílem je mj. vytvoření podmínek pro existenci rdestu dlouholistého. Umístění tůň (opatření F) se předpokládá při západním břehu ramene, kde se v současnosti nachází porosty ostřic, rákosu a dalších mokřadních rostlin. Rameno není trvale napojeno na tok Orlice, obě varianty odtěžení sedimentů (plovoucí sací bagr, klasická těžba sedimentů při použití dozeru a odvozové mechanizace) byly vyhodnoceny jako podmíněně vhodné. Nastíněny jsou 3 varianty přístupu na lokalitu, výsledná varianta bude upřesněna v následujících stupních projektové přípravy. Ve výkresu B.6 je zmíněna varianta využití pozemku ve vlastnictví Statutárního města H. Králové při JV okraji Jezuitského jezera pro společné zařízení staveniště a mezideponie s ostatními projekty na odbahnění ramen na Orlici při použití sacího bagru.

Odhad nákladů:

- dle NOO MŽP: 7 769 000 Kč (9 140 m² plochy vodní hladiny ramene x 850 Kč/m²),
- dle odborného odhadu na základě agregovaných položek: 18 620 000 Kč (6 400 m³ sedimentu, 1,25 km břehové hrany, předpoklad uložení na řízenou skládku).

Jako hlavní rizikové aspekty realizace akce byly i u této lokality vyhodnoceny komplikované vlastnické vztahy (v území je velké množství vlastníků, pouze samotná vodní plocha je v příslušnosti hospodaření pro Povodí Labe) a dále vysoká nákladovost s ohledem na nemožnost uložení sedimentu na zemědělskou půdu.

R09 Stará Orlice, Orlice, k.ú. Malšovice u H. Králové

Jedná se o fragment levostranného ramene, napojeného na tok Orlice. Rovněž zde je díky vysokému stupni zazemnění jako stěžejní opatření navrženo opatření A (odtěžení sedimentu) na celé ploše ramene, opatření B, C, D, E (obnažení substrátu na březích, mrtvé dřevo, prořezávka větví, odstranění dřevin) po celé břehové hraně ramene v optimální kombinaci. Dále je navrženo zbudování tůň východně a JV od ramene (v zazemněných místech částí původního ramene) na plochách s porosty ostřic, rákosů a ostatních mokřadních rostlin. Velký důraz je kladen na nově vytvořené břehové partie, „položené“ do pozvolných sklonů, záměrem je vytvořit malé sklony s pokračováním i pod vodní hladinou, malé hloubky, hrubější povrch bez finálních urovnávek a částmi břehů bez výsadeb. Kácení a prořezávky jsou cíleny na prosvětlení 1/3 břehů, část pokácených stromů bude využita jako solitérní či skupinové prvky mrtvého dřeva na lokalitě. Jako vhodná se předběžně jeví varianta klasického odtěžení pomocí dozeru/nakladače, jako podmíněně vhodná je uvedena metoda použití plovoucího sacího bagru. Jsou uvedeny 3 varianty přístupu na lokalitu, výsledná varianta bude upřesněna v následujících stupních projektové přípravy. Ve výkresu B.6 je zmíněna varianta využití pozemku ve vlastnictví Statutárního města H. Králové při JV okraji Jezuitského jezera pro společné zařízení staveniště a mezideponie s ostatními projekty na odbahnění ramen na Orlici při použití sacího bagru.

Odhad nákladů:

- dle NOO MŽP: 1 309 000 Kč (1 540 m² plochy vodní hladiny ramene x 850 Kč/m²),
- dle odborného odhadu na základě agregovaných položek: 10 648 400 Kč (3 700 m³ sedimentu, 1,015 km břehové hrany, předpoklad uložení na řízenou skládku).

Jako hlavní rizikové aspekty realizace akce byly i u této lokality vyhodnoceny komplikované vlastnické vztahy (v území je velké množství vlastníků), a dále vysoká nákladovost s ohledem na nemožnost uložení sedimentu na zemědělskou půdu.

R10 Sýkorky, Orlice, k.ú. Malšovice u H. Králové

Jedná se o fragment levostranného ramene, napojeného na tok Orlice. Rovněž zde je díky vysokému stupni zazemnění jako stěžejní opatření navrženo opatření A (odtěžení sedimentu) na

celé ploše ramene, opatření B, C, D, E (obnažení substrátu na březích, mrtvé dřevo, prořezávka větví, odstranění dřevin) po celé břehové hraně ramene v optimální kombinaci. Dále je navrženo zbudování 3 tůní východně od ramene (vesměs v zazemněných částech původního ramene) na plochách s porosty ostřic, rákosů a ostatních mokřadních rostlin). Velký důraz je kladen na nově vytvořené břehové partie, „položené“ do pozvolných sklonů, záměrem je vytvořit malé sklony s pokračováním i pod vodní hladinou, malé hloubky, hrubější povrch bez finálních urovnávek a částmi břehů bez výsadeb. Kácení a prořezávky jsou cíleny na prosvětlení 1/3 břehů, část pokácených stromů bude využita jako solitérní či skupinové prvky mrtvého dřeva na lokalitě. Jako vhodná se předběžně jeví varianta použití plovoucího sacího bagru, jako podmíněně vhodná je uvedena metoda klasického odtěžení pomocí dozeru/nakladače. Jsou nastíněny 3 varianty přístupu na lokalitu, výsledná varianta bude upřesněna v následujících stupních projektové přípravy. Ve výkresu B.6 je zmíněna možnost využití pozemku ve vlastnictví Statutárního města H.Králové při JV okraji Jezuitského jezera pro společné zařízení staveniště a mezideponie s ostatními projekty na odbahnění ramen na Orlici v případě zvolení odtěžení sedimentu pomocí sacího bagru.

Odhad nákladů:

- dle NOO MŽP: 4 462 500 Kč (5 250 m² plochy vodní hladiny ramene x 850 Kč/m²),
- dle odborného odhadu na základě agregovaných položek: 21 008 400 Kč (7 300 m³ sedimentu, 1,015 km břehové hrany, předpoklad uložení na řízenou skládku).

Jako hlavní rizikové aspekty realizace akce byly i u této lokality vyhodnoceny komplikované vlastnické vztahy (v území je velké množství vlastníků), a dále vysoká nákladovost s ohledem na nemožnost uložení sedimentu na zemědělskou půdu.

R11 Bejkovna, Orlice, k.ú.Malšovice u H.Králové

Jedná se o odstavené levostranné rameno, uměle přetvořené v rámci regulace Orlice v letech 1912 – 1914, kdy byl proveden průpich a odstavená část byla uměle propojena s Orlicí hrazenými propustky. Rovněž zde je jako stěžejní opatření navrženo opatření A (odtěžení sedimentu) na celé ploše ramene, opatření B, C, D, E (obnažení substrátu na březích, mrtvé dřevo, prořezávka větví, odstranění dřevin) po celé břehové hraně ramene v optimální kombinaci. Dále je navrženo zbudování tůní (opatření F) při SV okraji ramene. Velký důraz je kladen na nově vytvořené břehové partie, „položené“ do pozvolných sklonů, záměrem je vytvořit malé sklony s pokračováním i pod vodní hladinou, malé hloubky, hrubější povrch bez finálních urovnávek a částmi břehů bez výsadeb. Kácení a prořezávky jsou cíleny na prosvětlení 1/3 břehů, část pokácených stromů bude využita jako solitérní či skupinové prvky mrtvého dřeva na lokalitě. Dále je navrženo odstranění invazních druhů rostlin, keřů i stromů na všech pozemcích Povodí Labe. Pro odtěžení sedimentu se předběžně jeví jako vhodná varianta použití plovoucího sacího bagru, jako podmíněně vhodná je uvedena metoda klasického odtěžení pomocí dozeru/nakladače. Jsou nastíněny 4 varianty přístupu na lokalitu, výsledná varianta bude upřesněna v následujících stupních projektové přípravy. Ve výkresu B.6 je zmíněna možnost využití pozemku ve vlastnictví Statutárního města H.Králové při JV okraji Jezuitského jezera pro společné zařízení staveniště a mezideponie s ostatními projekty na odbahnění ramen na Orlici v případě zvolení odtěžení sedimentu pomocí sacího bagru.

Odhad nákladů:

- dle NOO MŽP: 14 875 000 Kč (17 500 m² plochy vodní hladiny ramene x 850 Kč/m²),
- dle odborného odhadu na základě agregovaných položek: 41 516 400 Kč (14 500 m³ sedimentu, 1,53 km břehové hrany, předpoklad uložení na řízenou skládku).

Jako hlavní rizikové aspekty realizace akce byly i u této lokality vyhodnoceny komplikované vlastnické vztahy (v území je velké množství vlastníků), a dále vysoká nákladovost s ohledem na nemožnost uložení sedimentu na zemědělskou půdu.

K předložené studii zaujímá Agentura následující předběžné stanovisko.

Návrhy na revitalizaci předmětných ramen Labe a Orlice směřují ke zlepšení hydrologických, ekologických a biologických poměrů těchto lokalit, které jsou v současné době více či méně degradované díky sukcesi, směřující k jejich zazemnění. Jejich vodní prostředí je vesměs silně eutrofizované. Proto je provedení revitalizačních zásahů velmi žádoucí.

V gesci MŽP je na obnovu či revitalizaci říčních ramen možno využít dotaci z Operačního programu Životní prostředí (OPŽP). Příjem žádostí v rámci 2. programového období OPŽP (2014 – 2020) v letošním roce končí, v navazujícím programovém období OPŽP (2021-2027) bude možno využít následující dotační tituly:

- *Specifický cíl 1.3.: Podpora přizpůsobení se změnám klimatu, prevence rizik a odolnost vůči katastrofám, Opatření 1.3.1 tvorba nových a obnova stávajících přírodních blízkých vodních prvků v krajině včetně sídel, Aktivita 1.3.1.3 Revitalizace a renaturace vodních toků a niv.* Konkrétně bude možno v rámci této aktivity podpořit:

- vytváření a obnovu přírodních blízkých koryt vodních toků,
- obnovu říčních ramen v nivě vodního toku,
- podpůrná opatření na vodním toku a v nivě umožňující přirozené korytotvorné procesy v delším časovém horizontu. Uvedený dotační titul je prioritně určen pro vodní prvky bez ohledu na jejich umístění s cílem posílení jejich ekostabilizačních funkcí jako krajinných prvků.

Podpora revitalizace a obnovy říčních ramen v rámci OPŽP je dále možná v rámci

- *Specifického cíle 1.6 Posilování ochrany a zachování přírody, biologické rozmanitosti a zelené infrastruktury, a to i v městských oblastech, a snižování všech forem znečištění,*
  - *Opatření 1.6.1 péče o přírodní stanoviště a druhy, opatření na podporu ohrožených druhů, Aktivita 1.6.1.1. péče o přírodní stanoviště a druhy, opatření na podporu ohrožených druhů,* kde je podporována mj. péče o vodní a mokřadní biotopy vázané na tůně, rašelině, prameniště, vodní toky a jejich nivy (revitalizace a renaturace), malé vodní nádrže (MVN) a další mokřady.

Dále je možno využít v rámci SC 1.6 dotační titul

- *Opatření 1.6.2 péče o chráněná území* - tento dotační titul je vhodný v případě, že zájmové území je lokalizováno v chráněném území či soustavě Natura 2000 a je cíleně zaměřeno na zajištění příznivého stavu, zachování nebo zlepšení dochovaného stavu předmětů ochrany tohoto území. Z navržených lokalit v rámci studie se konkrétně jedná o ramena Orlice (Holštejn, Jezuitské jezero, Stará Orlice, Sýkorky, Bejkovna), která se nachází v ploše EVL Orlice a Labe a zároveň jsou (s výjimkou ramen Sýkorky a Bejkovna) součástí maloplošného zvláště chráněného území - přírodní památky Orlice.

Okruh možných žadatelů pro *Opatření 1.3.1., 1.6.1.a 1.6.2* je široký, patří mezi ně i státní podniky. Výše podpory je ve všech výše uvedených případech 100 % z celkových způsobilých výdajů. Minimální výše způsobilých výdajů činí 250 000 Kč. Vyhlášení prvních výzev se předpokládá na přelomu 1. a 2.kvartálu r.2022.

Všechny důležité informace pro přípravu a podání žádostí do OPŽP je možné nalézt v Programovém dokumentu OPŽP a Pravidlech pro žadatele a příjemce (PRŽaP), jejichž pracovní verze jsou ke stažení na internetových stránkách www.opzp.cz. V PRŽaP jsou též vyjmenovány povinné přílohy k žádosti.

Jako jednu z požadovaných příloh žádosti je třeba doložit projektovou dokumentaci dle vyhlášky MMR č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, v platném znění (dále jen „vyhláška č. 499/2006 Sb.“), resp. jiný stupeň dokumentace vyhotovené v souladu s požadavky vyhlášky č. 499/2006 Sb. a stavebního zákona (dále jen „PD“). PD se předkládá v konečném stupni přípravy pro daný typ projektu, který umožní posouzení opatření a posouzení možnosti poskytnutí podpory na jeho realizaci, průběžnou a závěrečnou kontrolu z věcného, ekonomického a ekologického hlediska. Opatření navržené v PD by mělo být v souladu s relevantními standardy pro danou oblast (viz <http://standards.nature.cz>). V případě použití odlišného řešení je nutno toto zdůvodnit. PD musí jednoznačně specifikovat, jak bude naloženo s odtěženým materiálem. Pokud akce bude vyžadovat vydání územního rozhodnutí, stavebního povolení, či povolení k nakládání s vodami, potom je třeba k žádosti doložit mj. i tato rozhodnutí (včetně doložky o nabytí právní moci).

K žádosti je dále třeba doložit tzv. biologické posouzení. To by mělo obsahovat popis širších územních vztahů, tzn. popis a posouzení stávajícího výchozího stavu (popis současné vegetace na lokalitě, výskyt zvláště chráněných a významně ohrožených druhů rostlin a živočichů, výskyt nepůvodních druhů, výskyt hodnotných biotopů). Biologické posouzení by mělo vycházet nejen z aktuálních biologických průzkumů ve vhodných obdobích v průběhu roku, ale i z dalších zjištěných údajů z lokality (např. údajů z plánu péče, souhrnu doporučených opatření, Nálezové databáze ochrany přírody /NDOP/, databáze Biolog, či jiných zdrojů). Na základě tohoto

posouzení by mělo být nastíněno a obhájeno zvolené technické řešení, včetně návrhu případných opatření k eliminaci negativních vlivů ať již v průběhu stavby nebo do budoucna. Jak je vám známo, při návrhu je třeba respektovat tzv. Náklady obvyklých opatření MŽP (NOO), které určují maximální hranici akceptovatelných nákladů na jednotku plochy revitalizovaného ramene – viz dále. NOO jsou k dispozici ke stažení na internetové adrese: https://www.mzp.cz/cz/naklady_obvyklych_opatreni_mzp. NOO jsou průběžně aktualizovány, proto je třeba sledovat aktuální verzi.

Konkrétní připomínky, doporučení a poznámky k předložené studii:

- 1) U všech lokalit je v rámci vyhodnocení jejich proveditelnosti zdůrazněna jako riziková vysoká nákladovost akcí. K tomuto závěru dospěl zpracovatel studie zřejmě díky skutečnosti, že jeho předběžný výpočet nákladovosti u jednotlivých akcí na základě odborného expertního odhadu mu vyšel několikanásobně vyšší než výpočet nákladovosti dle NOO. Přičemž dodržení NOO je jedním z kritérií přijatelnosti při využití dotace z OPŽP. Je však třeba zdůraznit, že výpočet nákladovosti dle NOO se nestanovuje z plochy vodní hladiny ramene (údaj použitý při výpočtu ve studii), ale z celkové plochy revitalizovaného ramene, tzn. včetně plochy dalších prováděných opatření (stržení břehů, redukce porostů, výstavba tůní, aj.) Při zohlednění této skutečnosti je důvodné předpokládat, že celková částka vyhodnocení nákladovosti dle NOO bude u všech ramen vyšší, než je uvedeno ve studii.
- 2) Dále je jako důvod vysoké nákladovosti uvedena skutečnost, že sediment odtěžený z ramen nesmí být použit k uložení na zemědělskou půdu, resp. na povrch terénu, protože nesplňuje limity pro uvedené způsoby uložení. Proto se u všech ramen počítá s uložením na řízené skládce. U některých z ramen je však dle rozborů možno sediment uložit na zemědělskou půdu (Holštejn) či na povrch terénu (Holštejn, Bejkovna, Sýkorky, Stará Orlice). Nicméně vysoká nákladovost je reálným rizikem, proto je třeba se zaměřit v dalších fázích projektové přípravy na tento problém a snažit se o hledání způsobů, jak nákladovost snížit. Případně, pokud se nepodaří dodržet hranici NOO, je krajním řešením náklady převyšující NOO vyčlenit jako nezpůsobilé výdaje a hradit je z vlastních zdrojů investora.
- 3) V průvodních zprávách studie u akcí R03 Jesípek a R08 Jezuitské rameno je navrženo vybudování tůní (F), ve výkresové části však lokalizace tůní není vyznačena ani jinak komentována.
- 4) Pro akci R03 Jesípek je v listu opatření (B.2) vyznačeno bezzásahové území v jižní části ramene (modře), není zde však zdůvodněno (ani v textové části), z jakého důvodu bylo vymezeno.
- 5) U ramen, kde je evidován výskyt invazních druhů, je navržena jejich likvidace, přitom je zdůrazněno, že odstranění bude provedeno jen na pozemcích investora v širším zájmovém území. Je třeba se v rámci další projektové přípravy zabývat otázkou efektivity a správných postupů v této věci, zvláště s ohledem na komplexnost řešení (viz <https://invaznidruhy.nature.cz/>, standard SPPK 02 007 Likvidace vybraných invazních druhů rostlin). Ideálně by tato problematika měla být detailně řešena v biologickém posouzení.
- 6) Analytická část studie se poměrně podrobně zabývá jednotlivými instituty ochrany dle zák.č.114/1992 Sb., v platném znění. V další fázi přípravy akce (ideálně též v biologickém posouzení) je třeba tuto problematiku doplnit o analýzu přírodních stanovišť (biotopů), nacházejících se v ploše jednotlivých ramen nebo v jejich bezprostřední blízkosti. Zejména u ramen na toku Orlice je třeba této problematice věnovat pozornost, protože řada ze zde vymapovaných biotopů je předmětem ochrany EVL Orlice a Labe, např.:
  - 3150 - Přirozené eutrofní nádrže s vegetací typu *Magnopotamion* nebo *Hydrocharition*, biotop V1.F),
  - 6410 – Bezkolencové louky na vápnitých, rašelinných nebo hlinito-jílovitých půdách (*Molinion coreulae*), biotop T1.9,
  - 6510 – Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion*, *Brachypodio-Centaureion nemoralis*), biotop T1.0,
  - 91E0 – Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální evropy (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*), biotop L2.2.

Veškeré návrhy by měly směřovat k posílení kvality těchto biotopů, zároveň by nemělo dojít k jejich poškození.

5) Výpisy zvláště chráněných druhů k jednotlivým lokalitám ve studii vychází pouze z Nálezové databáze ochrany přírody (NDOP), existuje však řada dalších zdrojů (a některé z nich jsou uvedeny i v úvodu textových částí studie jako použité podklady), které je třeba též zohlednit pro formování návrhu. Podrobně by se touto problematikou mělo zabývat biologické posouzení, stejně tak by měly být aktualizovány potřebné biologické průzkumy.

Doporučujeme pokračovat v přípravě záměru na revitalizaci vybraných devíti říčních ramen Labe a Orlice na území Statutárního města Hradec Králové, za účelem optimalizace konečného návrhu v další fázi projektové přípravy je žádoucí PD s Agenturou dále konzultovat.

„otisk hranatého razítka“

(podepsáno elektronicky)

Ing. Marcela Hausvaterová, v. r.
VEDOUcí ODDĚLENÍ PÉČE O PŘÍRODU A KRAJINU